

Landschappelijke hoofdstructuur

Robuuste krekens: de krekens worden uitgebouwd tot een groenblauwe structuur met accent water en natuur. Duurzaam waterbeheer wordt gestimuleerd: verbeteren waterkwaliteit, vergroten waterberging vermogen. Extra waterberging is nodig om te voldoen aan NBW norm en voor stedelijke uitbreiding. Daarnaast zijn krekens aangewezen als ecologische verbindingszone.

Binnendijkse natuorkernen: gekoppeld aan de krekens liggen er binnendijkse enkele grotere natuorkernen, namelijk het water en de zuidelijke oeverlanden van de Binnenbedijkte Maas, het veenweidegebied Oude Land en het krekengebied Groot Gat. Gestreefd wordt naar behoud en versterking van deze natuorkernen. De Binnenbedijkte Maas en het krekengebied Groot Gat kunnen wellicht worden ontwikkeld als schoone waterbuffers voor de Hoeksche Waard.

Binnendijken: de dijken zijn belangrijke dragers voor recreatie en toerisme. Gestreefd wordt naar het verbeteren van de beeldkwaliteit van de historische dijklijnen met hun monumentale gebouwen en erflandplanting, met behoud van de waterkering functie van de primaire en secundaire dijken. Bijbehorende maatregelen zijn onder meer herstel, verjonging en aanvulling van boomplanting op en langs de binnendijken, herinrichting van de openbare ruimte in verrommelde dijklijnen, consolidatie en restauratie van monumentale gebouwen en erflandplanting en de ontwikkeling van passende groene en recreatieve functies gekoppeld aan de binnendijken. Langs de dijken wordt verbreding van de landbouw gestimuleerd. Hier worden extra planologische mogelijkheden geboden voor de ontwikkeling van recreatieve of sociaal-culturele nevenfuncties, zoals verkoop aan huis, kamperen bij de boer, bed&breakfast, kinderopvang, maneges, zorgverlening, boerengolf etc. Extra middelen worden gezocht voor de aanleg en het beheer van erf-kavelgrensbepalingen, hoogstamboomgaarden, poelen en boerenlandpaden. Ook wordt de aanleg van nieuwe landgoederen gestimuleerd. Voorwaarde is dat de nevenfuncties en de landgoederen landschappelijk goed worden ingepast. Hiervoor zullen meer gedetailleerde beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld.

Buitendijken: de primaire waterkeringen en de buitendijkse gelegte kaden worden niet beplant; dit is uit veiligheidsoverwegingen nodig en het maakt het onderscheid met de binnendijken zichtbaar. Juist het open karakter moet versterkt worden. Met een aangepast beheer liggen hier extra mogelijkheden voor bloemrijke dijklusts. Nieuwe functies langs de dijk moeten kritisch afgewogen: in vergelijking met de groene binnendijken liggen hier extra beperkingen. Een deel van de primaire waterkeringen moet verstevigd worden en hiervoor is door het Waterschap al een dijkverbeteringsprogramma opgesteld. Het is belangrijk dat bij dijkverbetering rekening gehouden wordt met de landschappelijke en ecologische waarde van de dijken dat maatregelen zoveel mogelijk worden gecombineerd met recreatie- en natuurontwikkeling.

Buitendijkse natuur- en recreatiegebieden: gestreefd wordt naar de ontwikkeling van een 'groene zoom' rondom de hele Hoeksche Waard met buitendijkse natuur- en recreatiegebieden en aangrenzende binnendijkse groengebieden. Buitendijkse ligt het accent op natuur (Deltanatuur) en op het beter beleefbaar maken van het buitenwater, inclusief de ontwikkeling van 'waterfronten' bij de kernen. Gebieden voor buitendijkse natuurontwikkeling zijn de Leenheerpolder (125 ha), de Oosterschelde Bekade Gorzen (20 ha) en de Mariapolder (zoekgebied 150 ha). Enkele opgesloten buitendijkse polders in de noordrand krijgen een meer recreatieve invulling, zoals de voorgenomen golfbaan ten oosten van Heinoord.

Binnendijkse recreatie- en groengebieden: aansluitend op de buitendijkse natuur- en recreatiegebieden maken ook enkele bestaande of nieuwe te ontwikkelen binnendijkse groengebieden deel uit van de voorgestelde 'groene zoom'. Dit geldt voor de golfbaan en een deel van de Torensteepolder bij het Nautisch Centrum Numansdorp, de polders tussen Goudswaard en Piershil (Swaneblake) en een gepland kleiner groengebied in de noordrand (ten noordwesten van 1/2-Gravendeel). De aangewezen gebieden zijn bruto zoekgebieden, de precieze begrenzing en de afstemming met andere ontwikkelingen moeten nog plaatsvinden. De ambitie is dat minimaal 50% van de aangegeven oppervlakte als openbaar groengebied wordt ingericht.

Landbouwontwikkelingsgebied: alle agrarische gebieden zijn aangeduid als landbouwontwikkelingsgebied. Landbouw is de dragende functie en om deze veilig te stellen moet er ruimte zijn voor ontwikkeling. Welke ontwikkelingsrichting gekozen wordt, is vooral een keuze van de agrarische ondernemer. Nieuwe ontwikkelingen zullen wel getoetst worden aan de kernkwaliteiten van het landschap. Nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen zullen zorgvuldig ingepast moeten worden. Hiervoor zijn gebiedsspecifieke inrichtingsprincipes geformuleerd (zie paragraaf 5.2). Kassenbouw kan strijdig zijn met de openheid. Dit is omgewenst in de grote open ruimten en aan de kleinschalige groene dijken. Voor de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt een apart plan van aanpak opgesteld.

Stimuleringsgebied weidevogel- en ganzenbeheer: binnen het landbouwontwikkelingsgebied zijn er ook gebieden waar agrarisch natuurgebied gestimuleerd wordt. Dit betreft de ecologisch waardevolle weidevogel- en ganzengebieden in de oudlandpolders van Strijen en Goudswaard en in de Zuidrand bij Numansdorp. Dit zijn tevens belangrijke open gebieden. Hier zijn extra vergoedingen beschikbaar voor aangepast agrarisch beheer en vergoeding van ganzenschade. Zo kunnen de natuurwaarden en de openheid van deze gebieden worden veiliggesteld.

Historische dorpskernen en dijklijnen: in de historische dorpskernen en dijklijnen wordt gestreefd naar een duurzaam beheer van de aanwezige monumenten en naar een verbetering van de beeldkwaliteit als geheel. Ook bij dijkversterking is dit een belangrijk aandachtspunt. De dorpskernen en dijklijnen zijn immers de cultureel-historische parels van de Hoeksche Waard en belangrijk toeristische trekpleisters. Binnen de kaders van de Regionale Welstandsnota, die in voorbereiding is, zullen gebiedsspecifieke beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld.

Infrastructuur

Regionale weg: op de kaart zijn de belangrijkste doorgaande wegen voor de ontsluiting van de verschillende kernen aangegeven. De N217 en de afslakking naar Strijen en Numansdorp zijn provinciale wegen, de overige zijn in beheer van het waterschap of de gemeente.

Nieuw tracé in studie: voor diverse randwegen en nieuwe ontsluitingswegen zijn al concrete tracés in beeld. Deze zijn aangegeven op de kaart. Bij de nadere uitwerking kan het tracé op onderdelen nog aangepast worden, maar op hoofdlijnen zijn de keuzemogelijkheden beperkt.

Verstedelijking

Geplande inbreiding wonen: hieronder vallen alle bouwlocaties binnen het bestaand stedelijk gebied waarvoor concrete plannen zijn vastgesteld. Voor het bestaand stedelijk gebied worden de grenzen uit het streekplan aangehouden. De inbreidingslocaties hebben betrekking op herstructurering van bestaande woongebieden, transformatie van bedrijventerrein of sportvelden, verdichting van open ruimten en afrondding van bestaande uitbreidingen. Uitgegaan wordt van een gemiddelde woningdichtheid van 25 woningen per ha. Afhankelijk van de locatie kunnen hierin echter grote verschillen optreden, waarbij ook sprake kan zijn van menging met voorzieningen en kleinschalige bedrijvigheid, bijvoorbeeld kantoren. In principe kunnen de vastgestelde plannen vóór 2020 worden uitgevoerd, maar toch kunnen door onvoorziene omstandigheden vertragingen optreden of locaties anders uitvallen.

Geplande inbreiding werken: binnen het bestaand stads- en dorpsgebied zijn op enkele plaatsen nog uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen gepland. Omdat deze binnen de huidige rode contouren liggen, zijn deze als inbreiding bestempeld.

Mogelijke locatie voor transformatie: dit zijn mogelijke transformatie- of herstructureringslocaties, waarvoor nog geen plannen zijn vastgesteld. Soms zijn wel schetsplannen of globale inrichtingsstudies gemaakt. Sommige locaties kunnen al vóór 2020 aan de orde zijn, andere pas later. Op dit moment is daar nog geen zekerheid over. De locaties op de kaart zijn te beschouwen als zoeklocaties. Voor zover het om transformatie naar woongebied gaat, wordt uitgegaan van een gemiddelde woningdichtheid van 25 woningen per ha. Echter ook transformatie naar gemeentelijke en werkgebieden of specifieke voorzieningen kan aan de orde zijn. Omdat er op dit moment nog geen zekerheid is over de uiteindelijke bestemming, is deze niet nader aangeduid op de kaart. Het streven bij de ontwikkelingen is dat door intensivering van het ruimtegebruik netto geen areaal bedrijventerrein verloren gaat. Daarbij vindt op de ontwikkellocatie transformatie plaats naar bij het Nationaal Landschap passende bedrijvigheid. Hiermee wordt voorkomen dat het landschap op andere plaatsen aangetast wordt vanwege noodzakelijke compensatie en krijgt de werklocatie ter plaatse een kwaliteitsimpuls.

Nieuw woongebied: aangegeven zijn de gewenste uitbreidingsrichtingen voor woningbouw per kern. De locaties zijn globaal begreep. Voor de inschatting van de capaciteit van de aangegeven woongebieden is voorlopig uitgegaan van een gemiddelde woningdichtheid van 15 woningen per ha. Dit is de bruto dichtheid, dus inclusief wegen, water en groen. De uiteindelijke dichtheid zal per locatie kunnen verschillen, de precieze doorgroepen en de economische haalbaarheid. Dit moet blijken uit nader uit te werken stedenbouwkundige plannen. De uitbreidingsrichtingen zijn gebaseerd op bestaande gemeentelijke structuurvisies en andere plannen. Op de kaart is te zien hoe de uitbreidingen positioneerd zijn ten opzichte van de krekens en de dijken en ten opzichte van de infrastructuur. Tevens zijn groene randen en groene vingers aangegeven die moeten zorgen voor een goede overgang naar de aangrenzende open gebieden. Hiermee zijn de ruimtelijke kwaliteitskaders in beeld gebracht voor de stedelijke uitbreidingen. In de tekst per kern wordt nader toegelicht hoe bij de uitbreidingslocaties rekening gehouden zal worden met de landschappelijke kernkwaliteiten en de stedenbouwkundige karakteristiek.

Wonen in een groene setting: dit betreft uitbreidingen waar woningbouw gemengd is met groenvoorzieningen, inclusief waterberging, natuurontwikkeling, sportvoorzieningen, stadsboerderijen, volkstuinen e.d. Een dergelijke menging levert bijzondere woonmilieus op (bijvoorbeeld 'duurzaam' wonen, maar niet uitsluitend) en vergroot zo de diversiteit in het woningaanbod. Bovendien kan op deze wijze een meer geleidelijke overgang tussen het dorp en het buitengebied worden gecreëerd ('rafelranden'). De gemiddelde woningdichtheid zal in deze gebieden lager liggen, gemiddeld 5 woningen per ha.

Ontwikkelen landgoederen: in de Hoge Zandse Polder worden bij het nautisch centrum Numansdorp nieuwe landgoederen ontwikkeld. Hier ontstaat een landgoederenzone die deel uitmaakt van de grotere groenblauwe structuur. Ook elders is de ontwikkeling van nieuwe landgoederen mogelijk, maar dit is niet apart aangegeven, omdat het hier om lokale initiatieven gaat.

Nieuw werkgebied: aangegeven zijn de nieuwe lokale bedrijventerreinen die nodig zijn om tegemoet te komen aan de lokale vraag en de locatie van het regionale bedrijventerrein. De bruto nettoverhouding ligt rond de 100:70. Op de kaart zijn waar relevant de ruimtelijke kaders aangegeven voor de landschappelijke inpassing: groene randen, waterbergingen gebieden of te handhaven kavelrichtingen. Evenals voor de woongebieden geldt voor de bedrijventerreinen dat per locatie nadere stedenbouwkundige plannen uitgewerkt moeten worden. Gezien de ligging in een Nationaal Landschap geldt dat bijzondere aandacht nodig is voor de landschappelijke inpassing. In paragraaf 3.2 zijn hiervoor inrichtingsprincipes geformuleerd.

Werken in een groene setting: op een aantal locaties is vanwege de landschappelijke ligging gekozen voor de ontwikkeling van 'groen bedrijventerrein'. Hier ligt de bruto nettoverhouding lager (rond de 100:50) en wordt extra groen en water aangelegd. Dit draagt ook bij aan de vergroting van de diversiteit in werkmilieus en van het aanbod aan vestigingslocaties. Op de aangegeven 'groene bedrijventerreinen' is bijvoorbeeld ruimte voor kantoren, milieuvriendelijke bedrijven of gemeente woonwinkelmilieus.

Zoekgebied verblijfsrecreatie: ook bij Strijen als een uitbreiding van verblijfsrecreatieve voorzieningen mogelijk. Omdat nu nog niet precies is aan te geven waar de voorzieningen precies zullen komen en in wat voor vorm is de locatie niet begreep, maar met een ster aangegeven.

Groene aders: voor de landschappelijke inpassing van nieuwe uitbreidingen zijn groene aders aangegeven. Dit zijn recreatieve en ecologische verbindingslijnen tussen het bebouwd gebied en het buitengebied. Ze kunnen fungeren als 'vensters op het landschap' en als dragers van allerlei groene voorzieningen. De groene aders sluiten enerzijds aan op bestaande groenstructuren in het bebouwd gebied en anderzijds op waterlopen, dijken of kavelgrenzen in het landschap.

Groene randen: naast de groene aders die dwars op de dorpsranden staan, zijn groene randen aangegeven waar de bebouwing grenst aan het open buitengebied. Deze groene randen moeten zorgdragen voor een passende overgang tussen dorp en landschap. Het kan gaan om boomwieden, laanbeplanting, een parkstrook, een 'waterbalkon' of andere groenvoorzieningen, dat hangt af van de precieze situatie.

Boerenlandpaden: grenzend aan de dorpen is een fijnmazig patroon van boerenlandpaden over kavelgrenzen aangegeven. Deze kunnen worden aangelegd in het kader van het lopende biodiversiteitsproject, maar een extra stimulans is nodig om met name rond de dorpen het agrarisch gebied beter te ontsluiten voor de recreatie. Dit kan bijdragen aan de inpassing van nieuwe uitbreidingen en de verhoging van de leefbaarheid. In de noordrand kan zo samen met de grotere recreatie- en natuurgebieden een recreatief netwerk ontstaan als invulling van het nagestreefde 'regioпарк'.